

מסורת הש"ס

א) ירוש' כלאים פ"ח ה"א, שבת פ"ז ה"ב, סנהדרין פ"ז ה"ה, ז' [נתקנן קטנ:] ג) כרימות ב. ד' [נתקן קטנ:] סנהדרין לד' ע"ט, ז' [נתקן קטנ:] קטנ' כעיי' חולין סט., ו' ת"כ אחרי פרש' ו ה"ד, ח' [נדמים עמ. כי"ב קכ:]; ט' [לקמן קיב:]; י' [לעיל ד.]; י' כריתות ב.; ט' שם ג. ט' ע"ז פ'.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ל"ו כרימות וכו' ורשבו ופ"ו תנא. כי"ב וכו' מירון של רש"י; ו' [קטן ד"ה חד למוקטרי] וכן מוקטנן בשמקטנו מעל מזבח דמקטו:

שינויי נוסחאות

א) ד"ל דאמר ר' יונה שם תעשה שם תעשה שמוקטרי עשיה לעליה מה עלייה ענש והזהיר אף עשייה ענש והזהיר (כריזצ.) וע"י רש"י, וע"י [נתקן חות לב: ב] ל"ל בחוץ. וכן כמקמ' (ש"מ.) כחתי':: [ג] ל"ל הראשונים. ומסת' הסמוכין קרינן (כ"י) כחתי':: וי"ה כרש"י ומסת' על פרשת אחרי מות נשמע ממסת' (דקדק:) ד' ל"ל רבה. כחתי' (ש"מ.) כתיב' כלפנינו: ח' ל"ל נוסף ואליהם קרינן (כ"י) (ש"מ.) ז' בילקוט רמז מקציד' פרשת אחרי מות נשמע ממסת' ר' יוחנן עד מה להלן וס' הני מה להלן בשחוטו חוץ אף כאן בשחוטו חוץ. וע"י שריק' דהנח':: י' ל"ל יחשב לאשר יהוהו דם בסנהדרין. וע"י רש"י ד"ה דם ד"ה הוה מניעל ונע"ב ד"ה שחט. וע"י גס כמקמ' רש"י דעקרי הדקלע הוה מרס שפך. וכי"פ כרש"י כחתי' ח' ד. וכי"פ ח"ק, רש"י, יד דוד וסגרי' ואלף ע"ט: א' ל"ל והעלן וכן להלן בכל הענין: ב' [חתי'::] י"ה חייב לל"ל (ש"מ.) כחתי':: [ג] ורש"י סבר מוקטרי לל"ל (ש"מ.) כחתי':: כ"ג פנים מניס שאני מביא אף לל"ל (ש"מ.) כחתי':: [ד] ל"ל פוסלת (ש"מ.) וכי"ה הכי' כתיב' ע"י ע"ה: [ה] ל"ל פנים (ש"מ.):: [ו] ל"ל והעלן (ש"מ.):: [ז] חלף חות ב: [ח] תאמר שאם העלן בחוץ חייב לל"ל והסד' ומסיד' ואליהם כתיב ואליהם קרינן לשון כר' (רש"י ושמכ"י, ו) וזאת חות ה': ב' כ"ג פ' יב"ב וס' כאלן אקשינן לה בבכריות ומשנינן עלה שבת תנא בבכריות (כ"י):: ב) כ"ג פ' ל"ב מניח עבודת כוכבים ומשני. וזלח כתי' שטמ"ק כרימות ג' ע"ב ד"ה שבת ועבודת כוכבים: ב) אבל הני לא תנא הכא בהדיא לל"ל (ש"מ.) וכי"ה בתוס': ב) והאי קרא בפרשת שחוטו חוץ כתיב (כחתי'.) וכעיי' בדר' (ש"מ.):: [ב] או מחוץ לל"ל (ש"מ.) רש"י:: [ג] על השחוט חייב כר' לל"ל (ש"מ.):: ב) ל"ק הניח לעיל דם יחשב. אבל ע"י מ"ש לעיל חות: [ג] [ב] ל"ל בפי בערה (הגרי"ם:) [ד] שייך ביה פסול (כחתי' (ש"מ.):: [א] שאומר לחבירו כוס (כחתי' (ש"מ.):: [ב] ל"ל ה"ג דאמר ר' יונה אמר קרא שם תעלה וס' ענין איתקש שאר עשיות והעלאתן כן גריס בקונטרס ורש"ס שכתוב בהן אחיז שם שם, וליחא דבהדיא מוכח בס"ק דכריתות דמדיקשא יליף (בייש.) כ"יב. ח"ט:) [ג] ל"ל בהעלם אחד (ד"ה.) וכי"ה הגרי"צ בשם ס"י: [ד] דל"ו כבונתיהון. ופעיי' הניח הגרי"צ בכרימות בשם הערוך: [ה] חומה דלא משני כר' לל"ל [ומסת' קשה מהא נמתקן] (בייש.) וחי' וכעיי' בש"מ:) [ז] ל"ל ממוקטרי (חי' וש"מ.)

השוחט והמעלה

ה"ג דאמר רבי יונה אמר קרא שם תעלה עולוסיד **ושם תעשה.**

איתקש שאר עשיות להעללה מה העללה לא ענש אלא אם כן הזהיר אף שחיטה לא ענש אלא א"כ הזהיר: **אשכחן מוקטרי בפנים** ‏[ז‏] **שהעלן בחוץ.** שחוט' פנים שהיו עומדים להקטירן בפנים והעלו ‏[ז‏] בחוץ מייד

כדכתיב בהעללה (ויקרא יז)

פתח אהל מועד לא יביאנו כדלויין

להביאן לפנים ולהעלותן הכתוב

מדבר: **מוקטרי חוץ.** שחוט' חוץ

שעומדין ליקטר בחוץ ולא בפנים:

ואליהם תאמר. זהו מחילת פרשת

העללה וסמוכה לפרשת שחוט' חוץ

על הראשונים ‏[ח‏] דמשמע'י בשחוט' חוץ

‏[ט‏] שאמר שאם העלו בחוץ מייד

ועליהם קרינן: **ואליהם כתיב.** לשון

קושא הוה: ה"ג אלא **כדפתא דבי ר'**

ישמעאל **ואליהם תאמר** **לערב**

פרשיוס. וי"ו מוסק' על ענין ראשון

ומערב הפרשיות לומר שאף שחוט' חוץ

שהעלן בחוץ מייד: **ל"ו כריפות**

צטורה. וקחשיב התם המעלה בחוץ

‏[ט‏] והיונן זה מניינא למה לי ואמר רבי

יוחנן שאם עשאן כולן בהעלם אחד

חייב על כל אחת ואחת הא תרמי

יניחו לחיובא המעלה איברי פנים

והמעלה איברי חוץ דכיון דגמרת

להו דהיקשא או בגזירה שוה הוה

ליה כל חד וחד גוף עזירה ומייב

על כל אחת ואחת אפילו בהעלם אחד

וניחמי שלשים ונעבד ‏[א‏] והא ליכא לשנויי

שם העללה קמני כי היכי דקא חשיב

המחלל את השבת ‏[ב‏] והעובד עבודת

כוכבים כדחל ואע"ג דטובא חיובי

איכא דכתיב ‏[ב‏] שנינו ככריתות ‏[ו‏] ואקשינן

עלה ‏[ה‏] שבת ועבודת כוכבים ‏[ז‏] [ומשני]

תנא חילוקין שלהן במקומן דמנן

במסכת שבת (דף עג.) אבות מלאכות

ארבעים חסר אחת דעבודת כוכבים

תנינא כסנהדרין (דף ס:) אחד העובד

ואחד הזובח ואחד המקטיר ואחד

המנסך **אכל ב** ‏[ה‏] הכא לא תנא כדחיא

המעלה איברי פנים והמעלה איברי

חוץ ואף על גב דליכא למשמע

מפלוגתא דרבי יוסי הגלילי ורבנן

כדחיא מיהא לא תניניה בתרמי: והא

דפנן. לקמן בממיתין (דף ק.)

הוורק [מקנת] דמיס בחוץ שלא נתן

ארבע מתנות אלא מתנה אחת מייד

דהויא זריקה בפנים דכוותיה דמתן

(לעיל דף לו:) כל הניתנין על מזבח

החילון שנתנן במתנה אחת כיפר:

מגלן. דלחייבי אוריקת דס בחוץ הא

שחיטה והעללה הוה דכתיב: **דס יחשד דס**

שפך לרצוח את הוורק. והאי קראי ‏[ה‏] בשחוט' חוץ

כתיבי: **או זבח.** כתיב גבי העללה או לרבות את הוורק: **לתקן.** דלא תימא עד דמסיק עולה ושלמים: **לא יביאנו.** משמע חד: **ואינו**

חייב על החסר. לקמן [קס:] פליגי זה איכא למאן דאמר על אכר חסר ואיכא למאן דאמר על זהמה חסירה עד שיעלה כל הבהמה

ואיכא למאן דאמר על הקטרה חסירה כגון פחות מכזית: **אוסו.** שלם משמע: **חד למוקטרי פנים כו'.** דאי כתב חד הוה אמינא

הני מילי מוקטרי חוץ אבל מוקטרי פנים מייחייב דהא מהדרינן פוקעין ‏[ט‏] דחסרו אלמא הקטרה היא: **והא פניא.** בניחומא: **ורע"**

סבר מוקטרי פנים. שחוט' פנים שחסרו כגון פקעו מעל האור והעלן בחוץ מייד דהא מהדרינן פוקעין: **ור' ישמעאל נפקא ליה מאו**

אשר ישחט. אע"ג דל"טטריך מחוץ למחנה כדלקמן ‏[ע"כ‏] אפילו הכי אשר ישחט יתירא הוה דמאי למיכתב אל ‏[ב‏] מחוץ למחנה אייתר ליה אשר ישחט

לרבות שחיטת העוף: **ההוא מיבעיא ליה** ‏[א‏] **ההשחט העוף חייב ואינו חייב על המולק.** והילכך א"לטטריכו מרזייהו דאי כתיב אשר ישחט

לרבות שחיטת העוף הוה אמינא כל שכן מליקה שאיך דרך הכשירו בפנים להכי כתיב דס שפך ‏[ה‏] לרבות את העוף והדר כתיב אשר ישחט

למעוטי מולק: **אין לי אלא שוחט בהמה.** כדכתיב [ויקרא ח] אשר ישחט שור או כשב: **ומה שחיטה שאין.** זה דרך הכשירו של עוף בפנים חייב עליה

בחוץ מליקה לא כ"ש: **פ"ל זה הדבר.** אשר זוה וגו' וסמין ליה אשר ישחט שחיטה ולא מליקה: **לגזירה שוה.** מפורשת ב"ש נוטלין (ב"ב

דף קכ:) ובגדרים כפרק ‏[כ‏] בתרא (דף עט.) **הקומץ.** מנחה בחוץ ולא הקטיר פטור: **מנא ליה.** דפטור: **ופרכינן מהי סיחי לחיובא.**

דל"טטריך קרא למיפטריה: מה לשחיטה שכן פוסלת בפסח ששחטו שלא לאוכלין. כגון לחולה וחקן שאין יכול לאכול כזית כדכתיב

(שמות יב) איש לפי אכלו תכוסו תאמר בקומץ מנחה דלא שייך ‏[ז‏] פסול שלא לאוכליו ובקבלה נמי אפילו בפסח לא מיפסקלא כדאמרן

כפרק תמיד נשחט (פסחים דף סא.) רבי אומר לשון סורסי הוה או כאלם שאומר ‏[א‏] כוס לי טלה זה דבשחיטה לחודה הוה דפסלה מחשבת אוכלין:

סיחי מוריקא. דלא פסלה שלא לשם אוכלין בפסח ומחייב עלה בחוץ וה"ה לקמילה וקבלה: **שכן זר חייב עליה מיהא.** שכן כן בקמילה

וקבלה דבעינן עבודה תמה ולא עבודה ישא אחריה עבודה כדאמרין פרק בראשונה בסדר יומא (דף כד.) והני מרזייהו יש אחריהן עבודה:

פרק שלשה עשר זבחים

קו.

ה"ג א"ב דאמר רבי יונה. כפ"ק דכריתות (דף ג:) מהיקשא יליף:

הני תלתין ושב הויין דאיבא המעלה והמעלה.

דכיון דגמרת להו דהיקשא או בגזירה שוה הוה ליה כל חד וחד גוף

עזירה ומייב על כל אחת ואחת אפי' בהעללה ‏[ה‏] אחת והשחוט ומעלה

נמי דקמני התם בתרמי לא ידעינן

זהו תרמי לאוי אלא בגזירה שוה פי'

בקונטרס והא ליכא לשנויי שם העללה

קמני כי היכי דקא חשיב המחלל

את השבת כדחל ואע"ג דטובא חיובי

איכא דהכי שנינן לה ככריתות (דף ג:) **דלוקשין** עליה שבת ועבודת כוכבים

תנא חלוקים שלהן במקומן דמתן במס'

שבת (דף עג.) אבות מלאכות מ' חסר

אחת דעבודת כוכבים תנינן כסנהדרין

(דף ס:) אחד העובד ואחד הזובח ואחד

המקטיר ואחד המנסך אבל הני לא תנא

הכא כדחיא המעלה איברי פנים

והמעלה איברי חוץ ואע"ג דליכא

למשמעה מפלוגתא דרבי יוסי הגלילי

ורבנן כדחיא מיהא לא תנייה בתרמי

עכ"ל וקאם תימא גבי עבודת כוכבים

היכי קאמר התם כפ' קמח דכריתות

(ג:) דקמני יתסון אבינייהון ‏[ד‏] פירוש

במקומן הא ליכא למשמע ממתני' דד'

מימות אלא חיוב טטאל האנן עבודות

אכל חילוק טטאלות לא שמעינן מינה:

דאיבא המעלה והמעלה קשיא.

‏[ה‏] קשה מהא דלא משני

ההיא דכריתות (ג"ו ס) כרבי יוסי

הגלילי דפטור מוקטרי חוץ:

מאי עביד ל"ה א"חלף. * תימא ‏[ט‏]

דקן סוגיא דלא כרנא אלא

כאזי דפ' השואל (ב"מ דף ק:.) דסבר

לה כרבי יאשיה דפ' ד' מיתות (סנהדרין

דף סו:) דנעיי קרא לחלק גבי אביו

ואמרו: **חד למוקטרי פנים שחסרו**

וחד למוקטרי חוץ שחסרו. הכא לא

שייך למילף מואליהם תאמר או הבהא

הבהא משום דפפנים טעמא

דמהדרינן פוקעין ומשיצה הקטרה

ולא שייך למילף למוקטרי ‏[ח‏] חוץ:

אלא שוחט בהמה שחט עוף מנ"ל ת"ל או אשר ישחט יכול ‏[י‏] אף המולק

ורזין הוא מה שחיטה דאין דרך הכשירה בפנים חייב מליקה שדרך הכשירה

בפנים אינו דין שהוא חייב ת"ל זה הדבר ורבי עקיבא אמר לך ההוא מיבעי

ליה ‏[ט‏] לגזירה שוה והא דתנן ‏[ה‏] **הקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור מנול**

ומהיבא תיתי דחייב תיתי משחיטה ‏[י‏] **מה לשחיטה** ‏[י‏] **שבן נפסלת** ‏[י‏]

שלא לאוכלין תיתי מזוריקה מה לזריקה שכן זר חייב עליה מיתה

עין משפט נר מצוה

ה א מיי פרק יז מהלכות

מעט"ק הלכה ד:

ו ב מיי שם הלכה יג:

ג מיי פי"ט שם הלכה ג:

ד ד מיי שם הלכה יא:

ה ה מיי שם הלכה ט:

ו רז מיי פי"ח שם הלכה יח:

י ח מיי פי"ט שם הלכה ו:

יא ט מיי פי"ב מהלכות קרנן

פסח הלכה ג:

תורה אור השלם

- כי אם במקום אשר יבחר ידוהו באחד שבטיוך שם תעלה עלתיוך ושם תעשה כל אשר אנכי מצוה: דברים יב, יד
- ואלהם תאמר איש איש מבית ישראל ומן הגר אשר יגור בתוכם אשר יעלה עלה או ובתו: ויקרא יז, ח
- ואל פתח אוהל מועד לא תביאו להקריב קרבן לידוהה לפני מושבן ידוהו דם יחשב לאיש יהוה: שפך וזבחת יהוה אוהו מקריב עמו: ויקרא יז, ד
- ואל פתח אוהל מועד לא תביאו לעשות אוהו לידוהה וזבחת יהוה אוהו מעבירה: ויקרא יז, ט
- איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כשב או עז במזבחו או אשר ישחט מזבח למזבחה: ויקרא יז, ג
- דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם זה יהקריב אשר צוה ידוהה לאמור: ויקרא יז, ב

גליון הש"ס

[תוס' ד"ה מאי וכו'] וישיח הדך סוגיא וכו'. ע"י כ"ק דף נד ע"א בתוס' ד"ה או מבני וכו':]

מוסף רש"י

הוורק מקצת דמים. כגון ממנה אחת. ואפילו מחטאות הפנימיות של מנזמיהן מעטבות: חייב. ליתכן דלא עבי טעו מקרי, וכדי אלמור נמי מורה כה כדלמקמ' לקמן [קמון ק:] דם יחשב לרבות הוורק. דס קדשים חזק שוא ככרם, ומחלני מרס שפך ובפרשת שחוט' חוץ כתיב [סנהדרין ד:] לרבות שחיטת העוף. על שחט' שחט' חוץ חייב כרת דלפילו השחוט עוף קדשים בחוץ כדנפקא לן בחומת הניס ונכנסים מוא אפר ישחט, ואינו מייד על המליקה של עוף בחוץ דזה משמע כענין שחט' כפרס' זו מייד ולא כי יתלקן [י"ב ק: ב] בשב"מ:: שלא לאוכלין **בפסח.** שחט שחטו שלא לאוכלין, כגון לחולה ולחקן שאין יכולין לאכול כזית, פסול ואפילו חן בעליו, דכתיב איס לפי אכלו, אפילו כזית, ושאר עבודות לא פסלי שלא לאוכלין, דכתיב מסיסו ומניא (פסחים סא.) רבי אומר לשון סורסי הוה או כאלם האומר לחבירו כוס לי טלה זה, והכי אמרינן בפסחים (פסח:) דלחן מחשבת אוכלין בזריקה (רעיר ד.) שכן זר חייב עליה מיתה. [שהא] עבודה תמה. עבודה שהיא גומרת ומתממת את הדבר, ולא שיש אחריה עבודה כגון שחיטה וקבלה והולכה שיש אחריה זריקה, אבל זריקה עבודה אחרונה שגדס, וכן הקטרה כקומץ מנחה ובאכרסם ופדריס, וכן ניסוך היון בכל הגנה וכן הניס כחג (יומא כד.)

שיטה מקובצת

אחריא הבאה הבאה. פי' דכתיב בשחוט' חוץ לא יביאנו כתיב כהעללה לא יביאנו מה להלן בשחוט' חוץ אף כאלן בשחוט' חוץ (ב"ש.)